

Utvecklingsavdelning
Jonas Röman

2022-04-21

Ärendenummer 2022/00511
Dokumentnummer 2022/00511-3

Till Hälso- och sjukvårdsnämnden (2019-01-01 - 2022-12-31)

Svar på remiss SOU 2021:102 E-recept inom EES

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

1. att godkänna föreslaget remissvar och översända svaret till Socialdepartementet

Sammanfattning

Medlemsländerna i EES samarbetar kring ett informationsutbyte om e-recept över landsgränser som gör det möjligt att e-recept från ett EES-land får expedieras på ett apotek i ett annat EES-land. Föreliggande remiss belyser hur Sveriges anslutning till systemet som medger att patienter hämtar ut e-recept i andra EES-länder ska gå till.

Bakgrund

Medlemsländerna i EES samarbetar kring ett informationsutbyte om e-recept över landsgränser som gör det möjligt att e-recept från ett EES-land får expedieras på ett apotek i ett annat EES-land. Redan idag är det möjligt att pappersrecept utfärdade i ett EES-land expedieras i ett annat EES-land.

Jämfört med pappersrecept finns det fördelar med e-recept för patienter, expedierande personal på apotek och förskrivare. E-recept är i regel säkrare och bidrar till en mer fullständig bild av patientens läkemedelsbehandling, bland annat genom att expedierande apotek rapporterar till patientens hemland vilket läkemedel som har lämnats ut.

Möjligheten att erkänna e-recept (veterinärläkemedel omfattas ej) från andra EES-länder baseras på patientrörlighetsdirektivet och det frivilliga samarbete inom nätverket för e-hälsa som bildats med stöd av direktivet. Sverige deltar aktivt i samarbetet och avser att ansluta sig till informationsutbytet om e-recept över landsgränser.

Regeringen tillsatte under 2020 en utredare med uppdrag att kartlägga informationsflöden och ansvarsfördelning i fråga om förskrivning och expediering av e-recept inom EES. Utredningen har antagit namnet *Utredningen om e-recept inom EES*. I december 2021 överlämnade utredningen delbetänkandet E-recept inom EES, som nu är föremål för remiss.

Delbetänkandet handlar i stora delar om hur det mellanstatliga informationsutbytet ska ske, men även om hur olika aktörer påverkas av att det blir möjligt för svenska medborgare att hämta ut e-recept utanför Sverige.

I Sverige är det e-Hälsomyndigheten som föreslås få rollen som kontaktpunkt för informationsutbytet över landsgränser. Möjligheten för patienterna att hämta ut ett e-recept i annat land än Sverige, förändrar inte den överföring av data som redan idag sker från journalsystemen till e-Hälsomyndigheten.

Utredningen utgår från att eHälsomyndigheten kommer att ha personuppgiftsansvaret gällande utbytet av information över landsgränserna. Ingenting i utredningen gör gällande att utökad personuppgiftsansvar faller på patientens hemregion.

Utredningen föreslår att patientens samtycke ska krävas för behandling av personuppgifter för expediering av e-recept i annat EES-land. Sådant samtycke ska lämnas av patienten till e-Hälsomyndigheten på det sätt myndigheten anger.

Konsekvenser för Region Blekinge

I det fall den expedition som sker i annat EES-land av ett svenskt e-recept gäller ett läkemedel för vilket Sveriges regioner har avtalat med läkemedelstillverkaren om återbäring baserat på försäljningsdata, är det viktigt att även expedition i annat EES-land redovisas i försäljningsstatistiken så att regionerna inte går miste om avtalad återbäring.

Även för andra ändamål inom ramen för området uppföljning är det av vikt att expedition i annat EES-land av läkemedel mot svenskt e-recept redovisas i den nationella försäljningsstatistiken så att denna blir fullständig och rättvisande.

Konsekvenser för förskrivare

Förskrivaren kan behöva agera olika, beroende på vilket EES-land patienten avser att besöka. Ska patienten besöka ett EES-land som *inte* accepterar e-recept behöver ett pappersrecept utfärdas – i annat fall inte. Det måste därför vara tydligt för förskrivaren vilken typ av recept som ska utfärdas. Det måste också vara tydligt för förskrivaren om några patientgrupper, exempelvis barn, är undantagna från den hantering som gäller för andra patientgrupper.

Läkemedels handelsnamn skiljer sig mellan länder. Ett recept avsett att hämtas ut i annat land ska därför innehålla uppgift om läkemedlets aktiva substans. Patienten måste inför utlandsresa enligt nu gällande ordning be läkaren om ett pappersrecept där uppgift om aktiv substans framgår. I de fall där e-recept i framtiden ska utgöra underlag för utköp från apotek i annat EES-land är det rimligt att det är e-Hälsomyndigheten som nationell kontaktpunkt ansvarar för att komplettera receptet med uppgift om aktiv substans. Om så ej sker, måste patienten innan avresa kunna förutse sitt behov att hämta ut läkemedel under resa till annat EES-land, aktivt uppsöka läkare och erhålla ett e-recept innehållande uppgift om aktiv substans. I sådant fall förloras en del av nyttan med reformen för såväl läkare som patient.

Konsekvenser för administrativ personal

Regionen har kostnadsansvar för ersättningar för läkemedel som betalats ut till patienter bosatta inom regionen. Patienter som gör uttag på recept utomlands betalar oftast hela läkemedelskostnaden och begär efter hemkomst ersättning via Försäkringskassan. Försäkringskassan kontaktar patientens hemregion för att få svar på vilka svenska läkemedel motsvarar de i utlandet expedierade och ifall de omfattas av Postadress: 371 81 Karlskrona Besöksadress: Wämö center Telefon: 0455-73 10 00 E-post: region@regionblekinge.se Webbplats: www.regionblekinge.se Organisationsnummer: 232100-0081

högkostnadsskyddet. Försäkringskassan fakturerar sedan regionen för ersättningsanspråk som patienten ansökt om och fått utbetalt. Detta är en manuell process som kommer att ta mera arbetstid i anspråk om utlandsköp av läkemedel ökar.

Konsekvenser för patienter

Den behandling av patientens personuppgifter som kan bli aktuell när ett svenskt e-recept ska expedieras i ett annat EES-land är bara nödvändig om receptet ska hämtas ut i ett annat EES-land. Om ett krav på samtycke införs får patienten därmed själv ta ställning till om personuppgifterna ska lämnas till apotek eller motsvarande i annat EES-land.

Patientens samtycke ska enligt utredningens förslag krävas för behandling av personuppgifter för expediering av e-recept i annat EES-land. Samtycket ska lämnas eHälsomyndigheten. Det måste vara tydligt för patienten hur samtycke till personuppgiftsöverföring till annat EES-land lämnas och återkallas. I det fall patienten redan befinner sig utomlands när samtycke till befintligt e-recept behöver ges, bör detta vara möjligt.

Läkemedels handelsnamn skiljer sig mellan länder. Ett recept avsett att hämtas ut i annat land ska därför innehålla uppgift om läkemedlets aktiva substans. Patienten måste inför utlandsresa enligt nu gällande ordning be läkaren om ett pappersrecept där uppgift om aktiv substans framgår. I de fall där e-recept i framtiden ska utgöra underlag för utköp från apotek i annat EES-land är det rimligt att det är e-Hälsomyndigheten som nationell kontaktpunkt ansvarar för att komplettera receptet med uppgift om aktiv substans. Om så ej sker, måste patienten innan avresa kunna förutse sitt behov att hämta ut läkemedel under resa till annat EES-land, aktivt uppsöka läkare och erhålla ett e-recept innehållande uppgift om aktiv substans. I sådant fall förloras en del av nyttan med reformen för såväl läkare som patient.

Konsekvenser för patienter som är barn eller företräds av ombud

Vad gäller barns möjlighet att hämta e-recept inom annat EES-land, skriver utredningen i delbetänkandet att ytterligare utredning behövs. Man avser med detta att frågor om integritet och sekretess samt även tekniska förutsättningar i nuläget är otillräckligt utredda. Detta gäller även patienter med skyddade personuppgifter eller patienter vars läkemedel avses hämtas ut på apotek i annat EES-land av ett ombud.

Denna utredning bör inte fördröjas. Det finns exempelvis barn som har kroniska sjukdomar där det kan vara en fördel att kunna hämta ut sitt läkemedel i annat EES-land.

Barnrättsperspektiv

Region Blekinge gör inte prövningar av barnets bästa vid remissvar, det ankommer inte på remissinstans att bevaka annan aktörs barnrättsarbete. Påverkansgrad 3, beslutet berör inte barn alls.

Karlskrona enligt ovan

Kjell Ivarsson

Hälso-och sjukvårdsdirektör

Bilaga

2022/00511-1, Remiss av betänkandet E - recept inom EES (SOU 2021:102)

2022/00511-4, Remissvar SOU 2021-102 E-recept inom EES

Region Blekinge

2022-06-01

Ert ärendenr: S2022/00623

Vårt ärendenr: 2022/00511

Till Socialdepartementet

Hälso- och sjukvårdsnämnden har vid sitt sammanträde den 19-20 maj 2022 § 96 behandlat remissvar på remiss SOU 2021:102 E-recept inom EES.
Remissvar och protokollsutdrag bifogas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

1. Att godkänna förslaget remissvar och översända remissvaret till Socialdepartementet.

Region Blekinge

På hälso- och sjukvårdsnämndens vägnar:

Anders Lund
Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande

Kjell Ivarsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Dnr 2022/00511

Dnr S2022/00623

Dokumentnr 2022/00511-4

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utvecklingsavdelningen
Region Blekinge

Socialdepartementet

Jonas Röman

Remissvar SOU 2021:102 E-recept inom EES

Region Blekinge har givits möjlighet att yttra sig över Socialdepartementets remiss av utredningen ”SOU 2021:102 E-recept inom EES”. Region Blekinge ställer sig positiv till utredningen och vill särskilt belysa följande:

- Region Blekinge uppfattar det som att inget utökat personuppgiftsansvar avses falla på regionerna
- Region Blekinge anser att det måste vara tydligt för alla parter att det samtycke patienten måste lämna för att kunna få sina e-recept expedierade i annat EES-land ska lämnas av patienten till eHälsomyndigheten
- Region Blekinge anser att Samtycke enligt punkten ovan bör kunna lämnas oavsett om patienten befinner sig i Sverige eller utomlands
- Region Blekinge anser att det är viktigt att utan fördröjning finna lösningar så att grupperna barn, patienter med skyddade personuppgifter och patienter vars läkemedel hämtas ut av ombud inte stängs ute från möjligheten att hämta ut sitt e-recept i annat EES-land
- Region Blekinge anser att eHälsomyndigheten, i sin roll som nationell kontaktpunkt, bör få i uppdrag att när behov föreligger komplettera e-förskrivningar med de uppgifter (exempelvis det förskrivna läkemedlets aktiva substans) som behövs för receptexpedition i annat EES-land
- Region Blekinge understryker vikten av att expedition av svenskt e-recept i annat EES-land redovisas i försäljningsstatistiken